

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund
Årgang 66 . Nr. 2

Februar
1981

Søndergades ødelæggelse
Se artiklen side 15

(Curt von Jessen fot.)

Holbergs fødselsdag på

Hjerl Hede

I sin epistel nr. 462 har Holberg skrevet om ørknar, og det ville have været ham et utroligt luftsyn, om han lørdag den 29. november 1980 havde været til stede på Hjerl Hede, hvor Soransk Samfunds jyske afdeling fejrede hans 296. fødselsdag. Da savnedes hverken vand eller andre væsker, den hele aften var som en munter opfyldelse af en profeti, hvor ældre og adstadige trådte dansen, og hvor alle fik øren at lytte med til vedkommende tale om gamle soranske dage og om en nutid, der nok kan trænge til en kyndig kommentar.

Alt det festlige og morsomme, der skete ved den traditionelle Holberg-fest, havde især sin årsag i den gæstfrihed, som Karen og Mogens Wittusen (R 37) udfoldede som herskab såvel for Hjerl Hede som for Holbergfesten. 22 deltagere fik en strålende aften med sange, leveråb og taler, den officielle for Holberg holdtes af Harald Skodshøj (S 21). Efter festmiddag med fire retter mad af velsmag, gode vine og kaffe dansedes omtrent til den lyse vintermorgen. En lanciers var omdrejningspunktet, og næste dag var der et stort morgenbord for de mange, som havde overnattet i Hjerl Hedes gæstfrie boliger. Mogens Wittusen førte som inspektør for det museale foretagende kulturivrige festdeltagere omkring på en rask tur til nogle af stedets seværdigheder. Der er så mange, at der er nok til mange års Holbergfester på Hjerl Hede ...

H. A.

En Glahn historie

Om lektor Alfred Glahn (1865-1934) lærer i Sorø fra 1897-1934.

Da jeg læste om den 85-årige Otto Mackeprang i Soranerbladets januarnummer, kom jeg i tanker om en lille bog af O. M., der hedder: »En halv snes taler fra årene 1932-37«, hvor han har holdt en tale i Studenterforeningen for landsretssagfører Eugen Olsen den 19/9 1935, hvor han mindedes en oplevelse fra sin skoletid i Sorø:

»Vor lærer i fransk, lektor Glahn, havde fået den ide, at vi alle i 1. gymnasieklasse sagtens forstod sproget, blot det blev rigtigt udtalt. For at bevise det havde han anskaffet nogle grammofonplader med historier, indtalt på fransk, og en af disse plader kørte han en dag for os. Vi ville jo gerne være på den sikre side og holdt derfor skarpt øje med klasesens duks. Da han på et givet tidspunkt begyndte at smile, smilede vi med, og da han derefter viste et bredt grin, undså vi os ikke for at slå ud i en skraldende latter.

Dette blev lektor Glahn for meget. Han afbrød os og sagde, at vi nok ikke rigtigt havde fattet historien, der - kort fortalt - gik ud på, at en mand havde skjult sig i et pengeskab, hvis dør blev smækket i. På det tidspunkt, da vi lo højest, var manden i pengeskabet ved at

Holbergfest i Odense

»Som forudset ved vores batøkmøde fandt vi en lejlighed til at fejre baronens fødselsdag, selv om denne ikke faldt heldigt for sådanne sammenkomster. Vi kom nok i teatret, nemlig den 28/11 -80, men forestillingen blev afholdt i Industrialpæet, hvor vi mødtes 23 mennesker, nemlig gamle soranere med pårørende. Stykket hed »Banditten« og er iscenesat i palæets store sal, hvor publikum sad i fire felter, som på det røde i et Dannebrogslag, medens skuespillerne spillede og marcherede ud og ind på det hvide kors, og om dette skrev en anmelder:

»Banditten« er en forestilling, der rummer mange spændende ideer, men som ikke har nok af gode kræfter til at realisere dem. Hensigten er at få det nære og tætte spil forstørret op af det vældige rum, for at tilskueren kan føle sig involveret også fysisk, men den fornemmelse er kun sjældent til stede«.

Ellers skal jeg selvfølgelig ikke anmelde stykket her. Da vi senere mødtes på »Rode 7«, blev vi alle glade for en hyggelig stemning, god mad og bløde stole. Olaf Teusch bød som formand velkommen, og da vi denne gang havde fået sangbøger med, kunne vi ovenikøbet synge: »Jeg veed et sted«. Nogle af os gamle soranere kommer ved næsten hver mulig lejlighed, men der kommer dog heldigvis næsten hver gang nye til, og vi ser nu frem til et sommermøde om batøkkæppene, hvor alle vil være velkomne hos Jens Møldrup på hans ejendom ved Vissenbjerg. Han var ganske vist ikke tilstede, men alligevel!

E. Lind (S 31).

drage sit sidste suk. Den slags historier fortæller man i Frankrig børnene, når de ikke kan falde i søvn om aftenen. Vi kastede os naturligtvis over duksen og spurgte ham, hvor det kunne falde ham ind at le ad den historie. Han svarede meget uheldig, at han, ligesom vi andre, ikke havde forstået et muk af historien, men at han havde fået noget ned på ryggen, som kildede så dejligt. Han var færing!«

Jørgen Fano (S 36).

Batøk - et forslag

I Soranerbladet nr. 1 1981 omtales atter BATØKspillet. Jeg mindes, at der for nogle år siden på Politikens bagside var en omtale af dette spil med billede, som stammede fra Rusland. Forf. til artiklen mener, at spillet oprindeligt er russisk, og at det spilles nogle steder endnu i Østrusland. Desværre har arkivet på bladet ikke katalogiseret netop denne artikel, men hvis nogen har den, kunne det være fornøjeligt at få den trykt i bladet.

Det er en skam, at spillet er gået af mode, det bør genoplives, der må kunne stilles et hjørne af en græsplæne til rådighed ved skolen.

Kurt Breson (S 45).

C.W. Tom Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

FEBRUAR 1981

66. ÅRGANG

NUMMER 2

SØNDERGADES ØDELÆGGELSE

Af Curt von Jessen (S 46).

Curt von Jessen (S 46) arkitekt M.A.A. 1957, har foretaget arkæologiske undersøgelser på Delos i Grækenland, deltaget i Nationalmuseets herregårdsundersøgelser og meget andet, har været lærer ved Kunstakademiets arkitektskole i opmåling 1957-64 og siden 1965 ved denne skoles restaureringsafdeling. Se i øvrigt Soranerbiografier 1901-60.

Sorø's Søndergade, Baggade som den tidligere hed, var engang for mig et stykke skolevej – en genvej fra havekvartererne ved søen, bemærkelsesværdig ved sin stigning op mod Søgade, sine knoldede brosten og så selve navnet – Revolverstræde.

Sorø's saftigste gade – den eneste gade i byen, som var anderledes, som ikke lignede den strenge skole og heller ikke de drenge, som kom udefra. Som måske nok kom nærmest, men alligevel var langt fra lignende strøg – i København f. ex., Der var sol i gaden, lave huse, cykler op ad væggene, plankeværker, sol i smågårdene bagved og en færden ud og ind.

Sådan tegner gaden sig i min bevidsthed. Men også med det forbigående indtryk, at det dengang var et synligt tab, en første forringelse velsagtens, at man en dag havde smurt asfalt ud over alle brostenene. Sådan skulle gaden jo ikke se ud. Sådan så den ikke ud. Ganske vist – nu raslede ikke længere cykeltokke og kæde, når det med et par enkelte pedaltryk gik glat og med syngende dæk helt ned til Trautners gård. Men det var kun, når man cyklede – til daglig havde gaden været god nok, som den var.

Søgade var så fin – Søndergade, dens nabo-gade var det ikke. Her boede så mange, og

der var børn og kridt på asfalten – og øverst lå fattiggården. Lidt tilbagetrukket, men der-ved så meget mere fremhævet og med navnet i bogstaver på gavlen: *Sorø Fattiggård 1856*. Om der var fattige i den, blev aldrig undersøgt, gitret i gadelinien holdt afstand.

Hvor er denne gade dog blevet ødelagt, ja, som egentlig bygade eksisterer den ikke længere. Den er totalt slået i stykker. Og det er ikke blot nogle erindringer, der ikke længere har fodfæste. De fleste af gadens huse er borte og med dem det liv og samspil mellem huse og uderum, som, ikke mindst unge mennesker i dag, ville have værdsat.

Hertil at Baggade var den afsluttende vestre side i Sorø's firkantede og klare bystruktur. Med Torvet og Algade, senere Realgade og nu Storgade i firkantens midte og med Rolighed ude i firkantens østre side. Med tværforbindingerne Lille og Store Brøndstræde, nu Vester-gade og Østergade i firkantens nordside og med Søgade, Torvet og Priorgade som forbindende liniestykker i firkantens sydside.

Hvad har så denne sundhedsgørelse bragt i stedet? Pæne plæner, øde parkeringsrum og nogle rækker af ligegyldige og uinteressante etageblokke, lidt i blegrødt, lidt i gult, opstillet på tværs af gadens tracé, jøkkende ind i det, der engang var gårde og haver. Man kunne dog have fornyet gaden med tætliggende lave huse på langs og med bibeholdelse af de bagvedliggende arealer – som man fornyede og genopbyggede i Rønne efter 1945 – f. ex. Nu er det for sent, gaden er væk, og 1/6 af det oprindelige bynet er forsvundet. Måtte de resterende dele af den ældre bebyggelse i Sorø forundes en større indsigt ved fremtidige istandsættelser. ■

Frants
Thygesens
Stamtavle

Toke Ebbesøns
skjold i Sorø kirke

Da højesteretsdommer *Frants Thygesen* (S 32) holdt rustalen ved årsfesten i oktober 1980, nævnte han, at han nedstammede fra Skjalm Hvide. Det lod interessant, og på opfordring af red. skrev han en redegørelse og dokumentation for dette slægtskab, som bringes her. Bemærk, at rækken også rummer en gammel soraner, gift med nr. 16, nemlig *Jørgen Vind*, der gik i Sorø Skole 1603–07, hvis søn drev det til at blive højesteretsdommer.

Red.

Det er nok muligt, at Hvide-slægtens mandslinie (eller en eller flere af dem) er uddød. Men kvindeliner er jo *mindst* lige så sikre og kan jo være lige så fine. Med den mængde grene af Hvide-slægten, man kan finde, må statistisk set langt de fleste nulevende danskere have Hvide-blod i årerne. Selv har jeg fundet 3 linier tilbage til *Skjalm Hvide*, der døde 1113. Her er en, hvor han er min 22 gange tippoldefar. De 14 første led er mænd.

1. *Skjalm Hvide*, jarl over Sjælland og senere – Rygen. Hans søn

2. *Ebbe Skjalmssøn* (gift m. Regnild) oprettede sammen med brødrene Toke og Asser ca. 1145 *Sorø kloster*; død 1150. Hans 4. søn var

3. *Toke Ebbesen*, der som våbenmærke havde en falk (senere familien Skovgaard's våben). Han havde en søn

4. *Stig Galen* (brugt som slægtsnavn for en gren af Hvide-ætten). En søn af ham var

5. *Juris Stigsen*, dræbt 1246 af sit eget tyende, g.m. Margrete Vagnsdatter Galen, begge begravet i Sorø kirke. En søn af dem var

6. *Peder Jurissen* (Jørgensen), begravet i Ringsted kirke. En søn af ham blev jyde, nemlig

7. *Stig Pedersen*, der ejede Eskær, Villerup, Linderumgaard og Boller, alle i det midterste Vendsyssel, og ca. 1300 var høvedsmand for Vendelbo skibrede (afdeling af ledingsflåden). Hans søn

8. *Niels Stigsen* ejede ca. 1330 Villerup, Linderumgaard og Boller og byggede Egebjerg, også i Vendsyssel. Som hans søn nævnes en

9. *Jens Nielsen*. Hans søn var

10. *Jep Jensen* i Varde, død senest 1427, g.m. Ingeborg Albretsdatter Skeel, der levede endnu 1445. Deres søn var

11. *Jes Jepsen*, der 1459 ejede *Skovgaard* i Ø. Starup sogn, vest for Vejle; g.m. Kirsten Clausdatter Tun. Deres søn

12. *Jep Jensen*, der nævnes 1489–98, ejede Skovgård og købte andet jordegods; g.m. Karen Lauridsdatter Dan. Deres søn

13. *Jørgen Jepsen Skovgaard*, der kendes fra 1511 og døde 1557, ejede Skovgaard og andre jyske gårde; g.m. Anne Hermannsdatter Fleming fra Knudstrup ved Slagelse. En søn af dem blev skåning. Det var

14. *Hans Jørgensen Skovgaard*, født ca. 1526, død 18/7 1580. Han arvede en broderlod i Skovgaard og havde også andre jyske gårde. Uddannet i Tyskland, fik 1553 Magleby len i Skåne, blev 1559 domprovst i Roskilde og 1559–73 øverste sekretær i Danske Kancelli. 1562 dømt for vold mod en kvinde, men 1567 ærkedegn for Viborg domkirke! Overtog efter en barnløs farbror *Gundestrup* ved Søderåsen øst for Helsingborg (nu Vrams Gunnarstorp). 1574 på Københavns slot gift med Anne Vernersdatter Parsberg (død 1592 i Skåne). Han var medlem af rigsrådet og fra 1576 lensmand på Helsingborg. Ved Christian IV's dåb i København 1577 gav ægteparret som dåbsgave en prægtig sølvpokal »Rosenblommen«. Han og hans halvbror afstod 1579 slægtsgården Skovgaard til Frederik II, og Hans fik af kongen som mageskifte Sanderumgaard på Fyn og Fligende (Flyinge) i Torne herred, Skåne. Begravet i Helsingborg kirke. Deres datter

15. *Anne Hansdatter Skovgaard* (d. 1645 og begravet i Malmø St. Peders kirke) arvede *Gundestrup* og blev 1590 gift i Malmø med Holger Jensen *Ulfstand* (1565–1069), der i forvejen ejede Skabersø og Hikkebjerg m.m. i Skåne, siden også Bosøkloster. Deres datter

16. *Ingeborg Holgersdatter Ulfstand* (født 1598 på Hikkebjerg, død 1652 i Skåne) arvede Hikkebjerg og *Gundestrup*. Gift 1620 i Malmø med *Jørgen Vind* (f. 1583, 1603–07 på Sorø, lensmand bl. a. på Dragsholm og Herresvad i Skåne, rigsadmiral, kæmpede 1644 sammen med Christian IV på Kolberg Heide,

Familien Skovgaard's våben.

men døde kort efter af sine sår, begr. i Københavns Frue Kirke). De byggede den smukke borggård på Gundestrup, som står endnu. Deres søn

17. *Holger Vind* (1623–83) arvede Gundestrup samt Herrested vest for Næstved. Gift med Margrethe Gjedde (d. 1705). Ville efter Skånes afståelse ikke leve under svensk styre og solgte Gundestrup til en mindre sart svoger. Blev således sjællænder, Dygtig embedsmand i Danske Kancelli, medlem af Højesteret. Af bøndergods i Greve sogn oprettede han gården Gjeddeshal. Deres datter

18. *Anna Elisabet Vind* (d. 1727) løb bort med huslæreren Didrik Larsen Grubbe (1656–1702), siden provst i Kvislemark. De købte Gerdrup og Lyngbygaard ved Skelskør. Deres datter

19. *Anna Elisabet Grubbe* (f. 1694) var gift med pastor Herrfort i Boeslunde. Deres datter

20. *Sophia Margrete Heerfordt* (1726–89) blev gift med Peder Andreas Aagaard (1718–79), provst i Glostrup. Deres søn

21. *Just Michael Aagaard* (1757–1819) g.m. Maren Malling (1758–1817) var konditor i København. Deres søn

22. *Holger Halling Aagaard* (1785–1864) var gift med Marie Koes (1793–1858) og ejede Iselingen ved Vordingborg, som faderen købte til ham 1807. Deres datter

23. *Frederikke Marie Aagaard* (1816–91) var gift med pastor Hans Peder Coster Dorph (1810–91), Øster Egesborg. Deres datter

24. *Marie Dorph* (1845–1900) kom til Jylland, da hun blev gift med pastor Janus B. G. Thygesen, Øster Brønderslev, senere Odder. Deres søn

25. *Hans Christian Thygesen* (1878–1962) var jøde, men endte på Sjælland som civildommer i Roskilde, gift med Ellen Buhl (1880–1960). Deres søn

26. *Frants Thygesen* er født 1914 i Torshavn på Færøerne, 1945–56 generalsekretær i Sydslesvig, 1971 højesteretsdommer; 1943 gift med Gudrun Secher (f. 1919 i Grenå). Deres ældste datter er

27. *Nanna Thygesen*, f. 1944, sygeplejerske, g.m. Lars Topsøe-Jensen, der er læge. De har en søn

28. *Morten Topsøe-Jensen*, født 1969. Familien bor på Lolland.

Frants Thygesen (S 32).

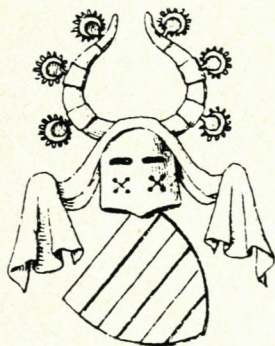
Lidt om skjoldefrisen i Sorø kirke

Skjalm Hvides våbenskjold, som det nu findes midt på korets østvæg i Sorø kirke i form af en såkaldt jagtfalk, der er tværstribet og udstyret med mærkelige klumpfødder og et papegøjenæb på baggrund af et blått skjold med tre hvide, mønstrede striber, kan næppe have været anvendt af ham selv. Han må være død ca. 1110, og på det tidspunkt var skjoldemærker næppe endnu i brug i tyske fyrsteslægter, og da den danske heraldik slutter sig nøje til den tyske og efterligner den, må skjoldemærket være ført tilbage til ham fra senere generationer. Allerede før 1250 finder vi dette våben brugt af 4 generationer i lige linie efter skjoldefrisen: 1) Skjalm, (2) Ebbe Skjalmsøn, 3) Toke Ebbesøn, 4) Stig, 5) Juris, Toke og Aage Stigsøn.

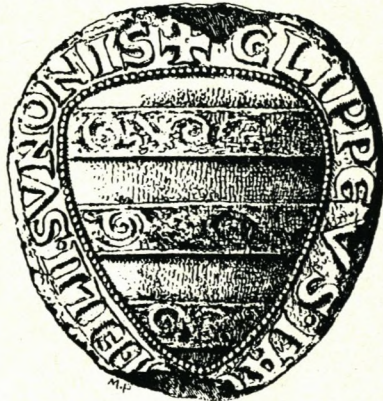
Skjoldefrisen i Sorø kirke er først malet ca. 1280, da der var indbygget hvælvinger i hovedskibet, og ved den lejlighed må man have

haft en tradition at bygge på, men en stribet fugl, lagt på et med bjælker delt skjold, er uden lige i middelalderens heraldik og en absurditet, hvad selve farvegivningen angår. I sigillerne vil man forgæves lede efter en fugl – endsige en falk eller en ørn, af et sådant udseende, siddende som den.

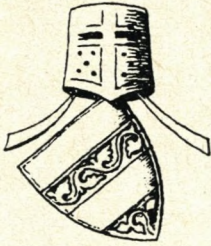
Tænker vi os derimod fuglen borte af skjoldet, således at dette står med tre tværbjælker, får vi et våbenmærke, der i sigillerne stadig dukker op som særligt knyttet til Skjalm Hvides efterslægt, første gang i Jacob Sunesøns segl i Schwerins arkiv under Valdemar Sejrs og prinsernes udløsningstraktater i 1225 og 1230 og i Tyge Bosts segl med to damascerede tværbjælker. Han var dattersøn af Toke Skjalmsøn. Dette bjælkevåben med to eller tre tværbjælker optræder ikke blot på sværdsiden tidligt i det trettende århundrede i

Hvideslægtes våben. Tre hvide tværstriber på et blått skjold.

Jacob Sunesøns segl.

Tyge Bosts våben.

Skjalm Hvides efterslægt til helt ned i det næste århundrede og optages atter og atter af linier, der kun på spindesiden hører til hans slægt. Derfor er det næppe betænkeligt at antage, at dette bjælkevåben med to eller tre hvide (sølv-)striber på blå bund for slægtens hovedvåben. Endnu i det 16. århundrede finder vi dette våben hos slægterne Galen og Bielke, og det er velsagtens et vidnesbyrd om slægtskab med Hviderne.

Absalons eget våben, som han næppe heller har ført, er som alle skjoldene i Sorø kirkes kor nymalet af Kornerup i 1874, og han har brugt en tegning i Morten Pedersens bog om Hvideslægtens skjolde fra 1572, trykt af Lorenz Benedict i 1589, der forestiller en springende kronhjort på blå bund, men et skjold med en springende hjort fra slutningen af 1100-tallet vækker ikke tillid. Først i 1408 træffer man en hjort i hel figur i et dansk adelsvåben (Jep Hegedal).

Det var meget almindeligt i det 13. århundrede at optage våbenmærker efter berømte frænder, og det er meget ejendommeligt, at ingen af Skjalm Hvides efterkommere har optaget den springende hjort i sit våben efter slægtens berømteste medlem Absalon. Henrik Tornekranz lader det smukke Absalons gravsten fra 1537, og det findes også på relikvieskabet i koret, så der må altså allerede dengang have været en tradition om dets ælde, som vi i dag mangler midler til at efterprøve.

Den er også gal med Esbern Snares våbenmærke, som ligeledes er malet efter Morten Pedersens beskrivelse af Kornerup til højre på korets østvæg. Det forestiller en ørneklø på et kvadreret blåt, rødt skjold. To af hans sønner Johannes Marskalk og Absalon Bælg fører det samme våben, men ingen senere i slægten. Esbern Snare må temmelig sent have valgt ørnekløen til sit mærke, da han har optaget den efter sin tredie svigerfar, den svenske hertug Guttorm, der var far til hans 3. hustru Helene, som han ægtede i sin høje alderdom!

Peder Strangesøn af Kalundborg, død 1241, gift med Esbern Snares datter Ingeborg, har i 1230 beseglet et dokument, der findes i Schwerrins arkiv. Seglet viser en valrav (d.v.s. en ørn med udbredte vinger og et ulvehoved). Samme segl findes i det danske rigsarkiv under et dokument fra 1284, ført af Absalon Nicolai, dattersøn af Tyge Bost. Han var drost i 1299, og hans søn Petrus Wæther, har

Peder Strangesøns segl.

i 1326 samme seglmærke som faderen. Dette kunne tyde på, at Ulfeldslægten er af dansk oprindelse, og at den udspringer af Skjalm Hvides æt. Slægten antager Ulfeldnavnet i reformationstiden, og herfra går en lige linie til Corfitz Ulfeld, der ægter Christian den Fjerdes yndlingsdatter Leonora Christina og bliver den mægtigste mand i landet i kongens sidste år og slutter som landsforræder. Med ham forsvandt slægten fra Danmark. En dramatisk afslutning på en mægtig slægts historie, der spænder fra frugtbart samarbejde mellem kongemagt og kirkefyrster til mistanke for delagtighed i kongemord (Jens Grand) og endelig åbenlyst landsforræderi.

(Kilde: Skjoldefrisen i Sorø kirke af Henry Petersen, Kbhvn. 1883).

Løsevne citater kan være farlige!

I Politikens søndagsudgave for 7. december 1980 stod under rubrikken »Sket i ugen« af J. B. Holmgård:

Ludvig Holberg talte fransk med fruene, tysk med sin hund og dansk med sin tjener. Kejser Karl V talte spansk til Gud, italiensk til kvinder, fransk til mænd og tysk til sin hest.

Oversætteren *Mogens Boisen* (S 27), Sponnecksvvej 27, Gentofte: – J. B. Holmgård, citatkunstens stormester, falder for en gangs skyld i vandet i Politiken Søndag. I sit ekko af Wilsters herlige Holberg-digt »Før var der knap skrevet på dansk en bog« lader han Holberg tale »med fruene fransk og tysk med sin hund og dansk med sin tjener«, men meningen i digtet er det modsatte. Holberg satte skovlen under datidens »dannede«, som ringeagtede det danske sprog og »oplod sin mandige røst imod dem«. Okay?

Hver mand, som med kløgt gik i lærdom til bunds, latin på papiret kun malte, med fruene fransk og tysk med sin hund, kun dansk med sin tjener han talte.

Herover: Benu-hieroglyffen. Til højre: Fugl Benu tilbedes af arkitekten Ankerkhau. (Illustration fra Ankerkhau's Dødebog).

En knogle af fugl Fønix

I Umm an-Nars husaffald er der fundet tusinder af fugleknogler. Langt de fleste er af skarv, færre af slangehalsfugl, få af flamingo og falk, og indtil nu en halv snes stykker af en meget stor hejre. Formen af knoglerne angiver, at hejren tilhørte slægten *Ardea*, men størrelsen overgår selv den største nulevende hejre, *Ardea Goliath*, Goliath hejren. Den store subfossile hejre, hvis knogler er fundet dels på Umm an-Nar, dels på øen Failaka ud for Kuwaits kyst, var sandsynligvis knyttet til fugtigvarme kystegne langs Den persiske Golf og uddøde måske som følge af klima- og miljøændringer, muligvis i forbindelse med umådelig jagt fra menneskets side.

Den uddøde fugl har fået den latinske betegnelse *Ardea Bennuides*, den Bennulignende hejre eller Benu hejren. Navnet Benu har rod i de gamle kulturer om Nilen og i Den nære Orient. I det klassiske Ægypten havde man forestillinger om et liv efter døden, som man søgte at påvirke gennem Dødebøger lagt ved den mumificerede henfarnes side i graven. Dødebøger er op til 20 m lange papyrusruller med malede billeder og tekst i hieroglyf-tegn forfattet af præsterne; de måtte ikke læses af »almindelige« mennesker. De fortæller om den afdødes gode egenskaber og gerninger i livet, som skulle berettiggte sjælen til optagelse i det eftertragtede Dødsrige. Blev sjælen kendt værdig, var det fuglen Benu, der bar den til solguden Ra eller ledsagede den gennem Dødsriget. På Dødebogens billeder ses Benu stående i nærheden af den afdøde eller siddende i agterstævnen af båden, der sejler sjælen ad Dødsrigets flod. I teksten indgår fuglen Benu med sin egen hieroglyf. Benu afbildes altid som en meget stor hejre med de for hejrer karakteristiske strittende nakkefjer.

Ægypterne handlede med folkene ved Den persiske Golf, enten over land eller med skib syd om Den arabiske Halvø. Måske har ægypterne set eller hørt fortælle om den store, sikkert pragtfulde hejre, som Umm an-Nars indbyggere kendte, og har udødeliggjort dens skikkelse i deres religion i Nillandet.

Forestillingen om Benu fuglen dyrkedes i den hellige by Heliopolis i det nedre Ægypten. Senere, i Det ægyptiske Riges opløsnings-tid, der faldt sammen med Grækenlands op-

blomstring, rejste unge grækere over havet på filosofisk søgen efter den gamle kulturs kilder. Nogle besøgte Heliopolis, og forestillingen om fugl Benu bragtes til Europa. Heraf fremstod fugl Fønix, den store, vidunderlige fugl, der, når den har levet i 500 år, opgår i flammer i sin rede. Men af asken opstår en ny fugl Fønix, som forskønner jorden med sin pragt.

Fønix myten fra det antikke Grækenland levede videre gennem Europas Middelalder. I denne mørke tid vendte man blikket indad, bort fra naturen. Billederne af fugl Fønix forvrængedes, snart blev den tegnet som en ørn, snart som en fantasifugl, blotlet for lighed med noget levende. Men i munken Lactantius' digt fra tidlig Middelalder, »De Ave Phoenixe«, »Om fugl Fønix«, lovprises en vidunderlig fugl som

»... Ved sin størrelse er lig, fugl eller pattedyr, Den kolossale vadefugl fra Arabiens ørkenner ...«.

Ella Hoch.

Ovenstående udsnit af en artikel i tidsskriftet *Sfinx* 1980, nr. 4, s. 114-115 er skrevet af lektor cand. scient *Ella Hoch*, Geologisk Museum, Kbhvn og vil sikkert interessere SB's læsere ved sin omtale af muligheden af, at Fugl Fønix virkelig har levet på Oman halvøen ved Den persiske Golf.

Udsnittet indsendt af *Max Ebert* (S 35).

Modtagne gaver til drift af Soranerbladet
Hugo Jacobsen. Anonym giver.

Der er fra 1.1.80 til 31.12.80 i alt modtaget kr. 12.140,-.

SORØ - AKADEMIS BOGTRYKKERE

BOGTRYKKER JØRGEN HANTZSCH

Af Max Ebert (S 35).

(fortsat)

Under krigen fremkom der fra begge sider adskillige småtryk, der skulle tjene til befolkningens eller hærens underretning om begivenhederne, og hvori begge parter søgte at retfærdiggøre sig – eller at latterliggøre fjenden. Fx. skrev Gunde Rosenkrantz flere småskrifter, i 1659 bl. a.: »Speculum fidei Danicæ et perfidiæ Suedicæ«, 4°, 126 s., trykt i København af Morsings enke^{10a}). Den mulighed kunne tænkes at foreligge, at Carl X Gustaf, der fra Kronborg og andre steder i Danmark udsendte adskillige breve, ved lejlighed har villet benytte sig af det gode trykkeri i Sorø hertil, men det er ikke lykkedes mig at finde beviser herfor. Fx. kunne skriftet: »Überge-setster Schwedischer Brieff, an den König von Schweden/etc. ... Gedrucket in Seeland/den Holländern zur Warnung/ am 16/20 October 1658« godt være trykt i Sorø¹¹). Det sandsynligste er nok, at det er trykt i Sverrig (Göteborg), hvor bogtrykkeren Amund Nielsson Grefwe trykte fra 1650 til 1677. Ved sammenligning af de af de forskellige bogtrykkere anvendte typer kan ikke udledes ret meget. De fik næsten alle typer fra Holland.

Det er ikke lykkedes mig endnu at finde Jørgen Hantsch' bopæl i Sorø¹²).

Men altså drog Jørgen Hantsch afsted »med familie« og »Geseller« mod Malmø. Antagelig er akademiets bønder blevet udkommanderet til ægt-tjenesten, der påhvilede dem som akademiets hovbønder. Det har været en hård tur omkring begyndelsen af december måned op gennem Sjælland på åbne bøndervogne, og da en sådan vogn var tydelig mindre end nu (!), har toget nok bestået af omkring 10 vogne, et par til pressen, 4–5 vogne til typer og andet tilbehør, et par vogne til familien og et par til svendene og bohavet. (Ved bogtrykkeren Jonas Lindgrens transport af sit trykkeri fra København til Sorø i 1751 lyder regningen på 18 Rd 1 M 8 sk for 8 vogne).

Hans formentlig sidste tryk i Sorø var: »En liden Almanack paa det Skud-aar 1660 ved Stephen Fuhrmann«. (Glahn 139). Fuhrmann var præst ved Mariakirken i Lipstadt og udgav årlige almanakker, hvoraf Hantsch foruden den i Sorø fra 1660 trykte den for 1663 i Malmø og for 1664–66 i Lund¹³).

Ret hurtigt må han være blevet installeret i Malmø. Et af hans første tryk derfra er: »ORATIO/Votiva & Valedictoria/ Qva ... Anno 1658 die 5. Junij./ (Kolofo) Malmogia/ Litteris georgii Hantschenii, Reg. Typogr.«. Han trykte bl. a. også Niels Sørensons »Threnodia thet ær Klage-Prædicken ofver Carl Gustaf«, 1660 i kvart og kaldte sig stadig »K. M. Bogtrykker«. Fuhrmann's almanak trykte han på dansk, idet der jo var tilsikret indbyggerne i de gamle danske lande i Sverige dansk sprog¹⁴).

I året 1663 blev Hantsch »forflyttet« til

Lund, hvor han fortsatte udgivelsen af almanakkerne, stadig med betegnelsen »K. M. Bogtr.«. Lunds universitet blev først oprettet i 1668.

Og allerede i 1665 flyttede Hantsch fra Lund til Stockholm, hvor han den 30. oktober 1666 fik behørig fuldmagt som kongelig bogtrykker:

»Wij Carl (XI) &c Giöre witterligit, at aldenstund Wi nödig befinne, at wid handen hafwa ett godt ock purt Boktryckeri, Wij ock til den ändan ifrån Skåne och hijt hafwa kallat Wår Tro-undersåte Ehrhlig och Konstrijk Georg Hantsch, hwarföre Wij, så i anseende til de gode prof, som Oss af samme konst bem. te Georg Hantsch några gånger gjordt hafwar, ock den nytta, som det gemena bästa i så måtto deraf kan hafwa, honom nådigst har welat antaga ock förordna, som Wi ock härmed ock i kraft af detta Wårt öppna Bref antage ock förordne honom, Georg Hantsch, at wara Wår Boktryckare, ock skal han wara förplickt, näst den trohet ock huldskap, Oss ock Cronan han skyldig är, årligen at trycka Kongl. Mandater, Riksdagsbeslut, Recesser ock annat, hwad honom sub titulo Majestatis af Oss uppålagt blifwer, ock andre hans Antecessorer præsteret hafwa med egen bekostning, hwaremot Wi honom Nådigst wele frikallat hafwa för alle Borgerliga utlagor och beswär, ehwad namn de hafwa kunna, så länge Oss behagar honom wid samma wärket bruka ock behålla; och på det han desto flittigare och bättre må kunna præstera det arbete som Oss nådigst täckes honom påläggga, da bestå Wij honom årligen den lön och uppehälle som andre Wåre Boktryckare haft och åtniutit. Hwar efter Wårt Cammar-Collegium, jemte alle andre som wederbör, wete sig hörsaml, at efterrätta, icke giörandes honom häremot hinder, mehn eller förfång i nogen måtto. Till yttermera wisso &c. Datum Stockholm d. 30. October A^o 1666¹⁵).

Samme dag fik Hantsch 3 års privilegium på, at han i Stockholm måtte trykke almanakker, samt toldfrihed på papir, idet han »først och främst förmedelst flyttningen ifrån Skåne nästförledne året, som sedermera här i staden, sine medell most tilsättia«.

Han fik dog ikke megen gavn af dette privilegium, thi andre bogtrykkere udgav almanakker, og Hantsch døde allerede den 7 juli 1668^{15a}). Han var da formentlig godt 70 år gl. Hans enke fortsatte en tid trykkeriet i sit eget navn (hun må have fået bevilling til at fortsætte hermed), men snart giftede hun sig med Nils Wankijf, en præstesøn fra V. Gönge, der den 26. maj 1669 fik sin bestalling som kongelig bogtrykker¹⁶). Trykkeriet »var ikke særlig stort og har til tider kun haft to presser«¹⁷).

Jørgen Hantsch' aflønning har jeg ikke

kunnet finde noget om, men da hans efterfølger i Malmö (en landflygtig ungarsk adelsmand, Vitus Haberegger), kom dertil i 1666, tillagdes der denne »200 daler Sölfr mynt årligen«¹⁸⁾. Det svarede til, hvad den tidligere »General Gouvernement booktryckiare« oppebar, så det har Hantzsch altså også fået. I værdi svarer det nok nogenlunde til, hvad Henrik Kruse skrev kontrakt om i januar 1641: »Thou Hunder Rix Daller«.

Fra begyndelsen af december 1659, da Hantzsch forlod Sorø, opsagdes de fleste af akademiets faste folk, således at man blot beholdt en skriver, en kok og en kørekarl¹⁹⁾. Om afregningen af professorernes og betjentenes tilgodehavender se Sorøbogen I 482 ff. Hantzsch findes ikke mellem kreditorerne, han er heller ikke glemt: han var jo rejst »i utide) – og har måske endda ikke fået sit fulde tilgodehavende for trykningen af »Seneca« betalt.

Men boggaverne til den svenske konges stormænd gav Jørgen Rosenkrants en vis fritagelse for krigen betryk. Brevet af 11. januar 1659 lyder således: (Kungl. Majt. till kammars-presidenten (Rehnschiöld) »Unsern etc wohlgeborner, besonders lieber getrewer. Demnach wir gnädigst bewilliget, das die Academie und Stadt Soor, sampt darunter belegene Bauren, so wihr unser cancelley zum quartier assigniret, von abziehung des von unss gnädigst angeordneten vierten theils, zu unterhaltung der neulich auf Seelandt gekommen Regimenten, undt allen andern oneribus undt einquartierungen gänztlich erfreyet sein sollen. So wollet Ihr Euch solches zur nachricht dienen lassen, undt gedachte Academie Sohr undt darunter belegene Bauren, sowol wegen beregten 4:ten parts, undt anderer beschwerden gentzlich verschonen. Croneburg 11. jan 1659«²⁰⁾.

Den 30. november 1659 udfærdigede den svenske konge en »salve-garde« for Sorø; det var jo noget sent, men er måske skrivefejl for 1658²¹⁾.

»De grafiske Fag«, 30. årg. 1934, 259, skriver om Hantzsch, at han var en dygtig bogtrykker og nævner »Seneca«. Bladet skriver videre, at »Karl Gustaf, som inden sin krig mod Danmark havde lært adskillige fremragende danske mænd at kende og ligeledes var kommet i forbindelse med Sorø Akademi, sendte en opfordring gennem academiet til Hantzsch om at komme til Sverrig og reorganisere Bogtrykkervirksomheden, først og fremmest ved selv at drive et bogtrykkeri. Hantzsch fulgte opfordringen, dog ikke uden mangehaande betænkeligheder. Straks efter at have færdiggjort Birgitte Thotts værk tog han afsked med Akademiet og Sorø og rejste til Stockholm (!). Han døde som gammel, men stadig anset bogkunstner«.

I det svenske rigsarkiv har intet kunnet påtræffes om kongelige breve fra 1662 eller 1665 vedr. Hantzsch' overflytning fra Malmö til Lund eller derfra til Stockholm.

I de år, Hantzsch arbejdede i Malmö og Lund, var han i virkeligheden ikke »K(unglig) M(ajestäts) Boktrykker«. Han var under-

lagt »generalguvernøren, til hvem han jo skulle melde sig ved ankomsten til Malmö. Men på grund af sit brev fra svenskekongen af 16. nov. 1659 har han jo nok turdet kalde sig sådan, men *privilegiet* fik han jo først i Stockholm den 30. okt. 1666. Det fremgår også af bemærkningen hos Klemming og Nordin p. 212: »Angående det med generalguvernören träffade aftalet om underhåll, lär väl dermed böre förstås de 200 daler s.m., som nämnas i skrevelse af 28. november A^o 1667«, hvori Gustaff Sparre, der dengang var generalguvernør i Malmö, skriver til »Rijhz- och Cammar-Råd« om at forhøje det bogtrykkeren tillagte underhold på 200 daler Sölfr mynt årligt.

Om Jørgen Hantzsch's produktion i Sorø i øvrigt henvises til: *Sorø-Bibliografi af Torben Glahn*, Haderslev 1939 (duplikeret i 100 expl., bekostet af Sorøansk Samfund).

Noter:

¹⁰⁾a) Se bl. a. Gunde Rosenkrans, Et bidrag til Danmarkshistorien af Chr. Bruun. Kbh. 1885, 17 ff.

¹¹⁾ Warmholtz nr. 4693.

¹²⁾ F. L. la Cour, Sorø Bys Historie ... Sorø 1936, 25.

¹³⁾ Svensk Boktryckeri-Historia 1483-1883, af G. E. Klemming & J. G. Nordin, Stockholm u. å, 212.

¹⁴⁾ Strunge, ovf. værk, Palle Lauring: Svenskekrige og Enevoldsmagt, Kbh. 1970.

¹⁵⁾ Rigsarkivet i Stockholm.

^{15a)} Han fik dog i 1666 trykt Fuhrmann's Almanak for 1667.

¹⁶⁾ Klemming & Nordin, 174, Nordisk Boktryckarkonst, Årg. 41, 393 f., årg. 42, 57 f.

¹⁷⁾ Nordisk Lex. for Bogvæsen, I, 407.

¹⁸⁾ Klemming & Nordin, 212.

¹⁹⁾ Sorø I 482.

²⁰⁾ Walde II 224.

²¹⁾ Aftrykt i »Den danske Vitruvius« II 170.

In memoriam

THORKILD ANDERSEN (R 29)

Thorkild Andersen var født i København, gik på Sorø Akademi i tiden 1924-1929. Efter en periode som skovfogedelev, Asmild Kloster, Viborg, og militærtjeneste 1932-33, kornet i Holbæk, udrejste han i 1934 til Østafrika, først Kenya, men i 1940 modtog han tilbud om at tiltræde som plantagebestyrer (sisal) inden for firmaet Karimjee Jivanjee og flyttede til, hvad dengang var Tanganyika. Her virkede han på firmaets forskellige plantager spredt over det meste af landet, indtil han i 1966 vendte hjem til Danmark. Han bosatte sig i Sorø og var knyttet til Kongskilde Maskinfabrik indtil sin 67 års dag.

Thorkild Andersen var et naturmenneske med luft under vingerne. Smålighed lå ham fjernt. Han følte sig dybt knyttet til Østafrika. Sjællandske skove og bakker kunne ikke rigtig erstatte de store afrikanske områder med floder, bjerge, »plains and bush«.

Land og vand, som det var og havde været i årtusinder med deres menneske-, dyre- og fugleliv. Storslået, jomfruelig, barsk natur.

Han var storvildtjæger af format, havde forståelse og fornemmelse, kunne udholde og iagttage. »Andy« var kendt af de fleste, når det drejede sig om afrikansk dyre- og fugleliv og så måske lige hans måde at være på. Det var imidlertid ikke blot elefanter, bøfler, løver og andre firbenede, som havde Thorkild Andersens interesse. Ornitologien havde grebet ham helt fra drengeårene i Sorø. Mange museer rundt om i verden har nydt godt af hans kolossale viden om østafrikanske fugle og også af de fugle, de hentede, eller han sendte til dem. En del af hans samling, godt 4.000 skindlagte, østafrikanske fugle, befinder sig nu på Universitetets zoologiske museum i København. Også Akademiet modtog en stor samling, da han vendte tilbage. Han havde den store oplevelse at få lov til at navngive en af ham opdaget art af en Solfugl, som altså bærer det gode tilnavn: Andersenii.

Thorkild Andersens lykkelige stunder var, når han færdedes i den afrikanske »bush« med gevær og kikkert og alle sanser åbne for at suge til sig, eller når han med nøgen overkrop ved petroleumslampens skær sad ved sit lange bord og præparerede og studerede sine fugle og nedskrev deres data, alt medens grammofonen spillede Mozart, Schubert, Beethoven og mange andre af de store, gamle tonekunstnere, også når han på det store, åbne ovan i sin lille båd baksede med at få en af havets krabater indenbords, eller, for den sags skyld, når han fulgte med ebber ud, søgte og samlede mærkværdige og skønne konkylier, og så at komme i land igen, inden flodbølgen overraskede.

De mørke, stille tropenætter med tid og fred til at læse og studere, var en Guds gave, Thorkild Andersen gik i dybden med det, der interesserede ham.

Thorkild Andersen var en stor personlighed, der udstrålede klogskab og godhed. Han var et afholdt og elsket menneske, det gjaldt folk af alle racer, farver, nationaliteter. Budskabet om hans død, en gang det når ud, vil gøre dybt indtryk på de mange, som kendte ham, og som er spredt over det meste af kloden.

Hans bortgang vil gøre tilværelsen fattigere for mange.

Thorkild Andersen efterleves af en datter, Nina Elene Andersen, København.

(Fra Sjællands Tidende).

FRITZ ANDERSEN (S 46)

Den 7. oktober døde *Fritz Andersen* (S 46) – den krøllede Fritz – efter kort tids sygdom i en alder af kun 52 år.

Alle, der kendte ham fra skoletiden, og vi, der har haft det privilegium at have kontakt med Fritz senere i livet, vil altid huske ham som den gode ven og kammerat, der altid var i godt humør.

Fritz blev ansat som elev i ØK i september 1946 – fordi man fik en god frokost – og blev

efter læretiden samt 2 års militærtjeneste udsendt til oversøisk tjeneste for ØK i september 1950.

Han tilbragte 15 år i Østen, 6 i Kina og 9 i Bangkok. Bangkok blev af særlig betydning for Fritz, idet han her under et ophold på et nursing home traf sin tilkommende kone, Gill. De blev gift i Bangkok i 1965.

Senere tilbragte de 5 år i Liberia, hvorefter Fritz blev tilknyttet ØK's hovedkontor i København.

Fritz var et sjældent menneske med en fantastisk evne til at omgås alle mennesker, en evne, som måske i særlig grad var vigtig i den løbebane, han valgte.

Fritz satte pris på sine medmennesker – viste det – og blev mødt med en tilsvarende positiv indstilling fra de mennesker, han omgikkes, privat såvel som forretningsmæssigt.

Han efterlader et stort savn hos alle os, der kendte ham.

F. Moerner (S 46).

Soranerfrokosten 8. januar

Torsdag den 8. januar celebreredes årets første soraner-frokost i Frederiksberg Rådhuskælder, trods gustent vejr og ingen foredragsholder, mødte tolv frem til det traditionelle samvær. Formanden havde sendt afbud (han svang scalpellen), men overbragte forsamlingen sine varmeste nytårønsker. Til gengæld mødte vor ukuelige ex-næst-formand og æresmedlem Svend Clausen frem og påtog sig hvervet som bestyrelsens repræsentant. Da Saxtorph hin lærde glimrede ved sit fravær, blev Rantzau tvunget til at melde sig frivilligt som referent. Svend Clausen bød velkommen og motiverede det traditionelle Leve Sorø Akademi ved at formulere »et kraftigt nytårønske«: At det brændende spørgsmål om skolens nye rektor ville blive løst til alles tilfredshed, og at det traditionelt fortræffelige samarbejde mellem rektor og Soransk Samfund måtte fortsætte! – »Jeg veed et sted ...« blev ved mindet, der jo lader som ingenting, og som i hvert fald ikke forstyrrede nogle få usoranere, der havde fundet vej til vor madkælder med dens udmærkede betjening og gode mad.

Samværet blev sandelig ikke ulabert, snakken gik lystigt mand og mand imellem, selvom vore søde akademipiger svigtede os denne gang. Ingen greb ordet eller gjorde sig særligt bemærket, og dog blev denne frokost bemærkelsesværdig: Aldersforskellen mellem ældste og yngste årgang var 71 år! – Rekord!

Til stede var: Palslev 08, Edv. Suhr 14, Brorson 21, Baggens 24, Svend Clausen 25, Laurids Schrøder 26, Gudmund Magnussen 26, Tholl 33, Rantzau 37, Børge Jørgensen 38, Lars Dalgaard 78, Joh. Chr. Jensen 79.

Børge Jørgensen (iført reglementeret vinterlåg), Tholl (i ulastelige civilt antræk) og Rantzau (for én gangs skyld ganske u-uniformeret) fortsatte samværet på Prætoría, hvor der graves dybt og længe i soranerminder, til sidst suppleret af Børges charmerende kone, der jo nok vidste, hvor hun skulle lede!

Rantzau.

Runde fødselsdage i februar

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i februar 1981:

1. Gårdejer Aage Stapel (f. 1901), Tammerisvej 38, 8240 Risskov.
1. Politiassessor Thorkild Waarst (f. 1901), Havnegade 7, 4220 Korsør.
1. Tegner Erling Nederland (f. 1931), Stevnvej 34, Vallø Strand, 4600 Køge.
2. Gårdejer Gunnar Graae (f. 1901), Torpegård, 4593 Eskebjerg.
2. Civilingeniør Birger Jensen Seistrup (f. 1931), Nygårdsvænget 36, 2970 Hørsholm.
4. Provisor Henry Willert (f. 1911), Torsvej 10, 4600 Køge.
4. Civilingeniør Christian Zacho (f. 1931), Hybenvej 14, 2600 Glostrup.
5. Programsekretær Piet van Deurs (f. 1931), Skivvej 1, 3060 Espergærde.
5. Skovrider Christian Smith (f. 1901), Gjer Søparken 6, 8600 Silkeborg.
8. Erik A. Jørgensen (f. 1896), Vestergade 66, st. th., 4000 Roskilde.
9. Dommer Hans Jørgen Olsen (f. 1921), Nørregade 1, 7400 Herning.
10. Kredslæge Hemming Bisgaard Frantzen (f. 1911), Blegdammen 28, 4600 Køge.
10. Dommer Ole Due (f. 1931), 5, Am Ledenburg, Moutfort, Luxemburg.
12. Retsassessor Knud Berlin (f. 1906), Kaj Munks Vej 6, 8260 Viby J.
12. Læge Bertel Møller (f. 1931), Tretommevej 16, 8240 Risskov.
14. Einar Wentzel-Froberg (f. 1906), Overdrevsvej 13, Lellinge, 4600 Køge.
18. Kommunebogholder Henning Lund (f. 1931), Smedevej, Frederiksberg, 4180 Sorø.
19. Forretningsfører Gunnar Wittrup (f. 1906), Amagerbrogade 236, 3., 2300 København S.
22. Skuespiller Helge Kjærulff-Schmidt (f. 1906), Rathsacksvej 18, 1862 Københ. V.
22. Arkitekt Jon Skakke (f. 1931), Svejgårdsvej 24, 2900 Hellerup.
25. Rektor C. C. Andersen (f. 1896), Jægersborg Allé 23, 2920 Charlottenlund.
28. Overbibliotekar C. G. Elberling (f. 1906), Algade 114, 4760 Vordingborg.
28. Direktør Kay Wiibroeg Segel (f. 1906), Heimdsalsvej 62, 6000 Kolding.

Soranske dødsfald

KAJ EGEDE GLAHN (S 12)

30. december 1893–27. december 1980

ERIK WASSMANN (R 23)

16. oktober 1906–23. december 1980

Memo

Frokost i Frederiksberg Rådhuskælder torsdag den 5. februar kl. 12,00.

Torsdag den 5. marts causerer *Ole Friis*

Hasché (S 59) over emnet børn. Torsdag den 2. april taler *Kai Hørby* (S 54) om et historisk emne, og torsdag den 7. maj kommer museumsinspektør *John Erichsen* (S 62), Københavns Bymuseum.

MEDELEMSKONTINGENTET

foreslås af bestyrelsen fastsat til 65 kr. for 1981. For juniormedlemmer fra og med årgang 1973 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun 30 kr. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, **når meddelelse herom gives til:**

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10 2860 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10

BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Sverige, Finland og på Island fremsendes fortyrkte girokort. Medlemmer bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check trukket på en dansk bank og lydende på danske kroner (det koster ellers Samfundet d.kr. 15,00 at indløse en check). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

ADRESSEFORANDRINGER

meddeles til kassereren!

HENVENDELSER vedrørende:

SORANSK SAMFUND stiles til:

Overlæge Palle Taarnhøj
(Soransk Samfunds formand)
Københavns Amts Sygehus
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lokal 476

Næstformand, lektor mag. art. Thyge Winther-Jensen
Brogården, Lønholt
3480 Fredensborg
(01) 13 51 05, (02) 19 21 35

LEGATANSØGNINGER stiles til:

SORANSK SAMFUND

og sendes til departementschef Ole Perch Nielsen,
Drabæksvej 7, Blovstrød, 3450 Allerød, telefon (02) 27 38 25.

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18—19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 København K.
(01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri ApS

Alleén 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

4300 HOLBÆK
Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG
Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.
Autogården
(03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Blegdamsvej 28
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

H. C. Bjødstrup
Jensen

Urmager & Optiker

St. Kongensgade 32
1264 København K
Telf. 15 18 21

Grundlagt 1821

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med**Pindstrup Mosebrug** A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

SAAB**LANCIA
POLSKI FIAT**

Salg - Service

Aut. SAAB-forhandler
NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE
Tlf. (03) 17 00 72

SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 6 00 71 63

THOR-VASK - NÆSTVED

TELEFON 72 25 50